

[Jens Thoft]

end USA har. Vi har herudover det problem, at USA eksporterer korn, og det tillader man, mens Vesteuropa eksporterer højteknologi, og det forbyder man. Men hvem er det, der forbyder det? Det er først og fremmest USA. Går man til EF, vil man se meget, meget kritiske EF-rapporter skælde USA ud for at bruge embargoen til ensidigt at styrke USA's handelsinteresser, til at skabe unfair konkurrence og til i det hele taget at hæmme overførsel af teknologi til og fra Vesteuropa.

Et andet voldsomt problem er, at stadig større dele af industriproduktionen kan anvendes både militært og civilt, og hvordan definerer man så det, der skal omfattes af embargoen? Ja, USA har gjort det, at man har defineret det bredest muligt, og derfor har der været store begrænsninger. Jeg er ikke glad for, at man overhovedet skal acceptere COCOM-embargoen, men jeg erkender, at det er svært at ophæve embargoen fuldstændigt uden om USA, for USA er den stærke i dette spil; i den sammenhæng spiller Danmark desværre ikke så stor en rolle. USA sidder så fast på eksporten af højteknologi, at virksomheder, der overtræder de isolerede amerikanske eksportregler, jo i realiteten kommer voldsomt i klemme.

Men jeg synes, det er vigtigt, at man i det mindste kan begrænse det til varer af særlig strategisk betydning, det, som jeg opfatter som »military critical technologies«, til forskel fra det, der kaldes »militært anvendelige teknologier«, for det kan være hvad som helst. Skrivebordsgeneralerne har også behov for skriveborde. Er skriveborde så en militært anvendelig teknologi?

Embargodebatten kan ikke adskilles fra de af USA nationalt vedtagne regler, og det er faktisk de værste. De har ekstraterritorial gyldighed, og de er direkte stridende imod folkeretten, som f.eks. EF fastslår det. Disse regler betyder, at danske virksomheder skal ansøge storebroder USA om lov til at eksportere til f.eks. Vesttyskland, hvis eksportvarerne indeholder forbudt teknologi. Det er en uacceptabel tilstand, at danske virksomheder skal tillade ambassadefolk fra den amerikanske ambassade at gennemgå deres bogholderier. Det er en uacceptabel tilstand, at den danske regering ikke er i stand til at støtte virksomheder i kampen med Pentagon om at få lov til at eksportere; man må lade et mellemlidende gå ind i Industrirådet for ikke

at erkende suverænitetsskrænkelsen alt for voldsomt. Virksomhederne vil gerne, Industrirådet vil gerne, Industriministeriet vil gerne, men Pentagon siger nej, og det er Pentagon, der bestemmer.

Der er en voldsom strid mellem USA og EF på dette område. I en rapport, som jeg måske i et senere indlæg vil komme ind på, er det næppe for meget at sige, at EF forbander embargoen langt ned i den dybeste kælder. Vi har set, hvordan USA f.eks. i forbindelse med åbningen af handelen til Kina i forvejen havde givet sine virksomheder god besked om, hvad der ville ske, og de amerikanske industrier havde tegnet kontrakterne, inden embargoen blev ophævet. De europæiske virksomheder kom derfor uhjælpeligt bagefter i eksportkonkurrencen i forhold til Kina, og i dag har USA en milliard-eksport til dette område.

Vi ser, hvordan COCOM lægger bånd på eksport af rene teknologier og miljøteknologier til Østeuropa, og skal vi have et renere samfund i Europa, er det vigtigt at kunne eksportere disse teknologier. Jeg ved godt, at udenrigsministeren i et svar til mig har sagt, at der ikke findes eksempler på, at man har afvist eksport, men det er ikke så underligt, for vi skal være opmærksomme på, at der i Industriministeriet ligger en bekendtgørelse på flere hundrede sider, og enhver, der læser den, kan se, at man ikke må sælge computerteknologi. Derfor er det ikke så underligt, at der ikke foreligger nogen afvisning, for der er aldrig nogen, der har søgt; selv censuren har naturligvis fungeret.

Jeg synes, det er godt, at vi i dag har fået denne debat, og jeg vil slutte med det lidt usædvanlige, at jeg har den særlige fornøjelse på vegne af samtlige Folketingets partier på nær Fremskridtspartiet at fremsætte følgende:

Forslag om motiveret dagsorden.

»Idet Folketinget bekræfter dagsordenen af 26. oktober 1989 (D 2), opfordres regeringen til at fortsætte bestræbelserne for at lempe handelsembargoen over for Østblokken med det formål at begrænse embargoen mest muligt, og således at den udelukkende omfatter højteknologi, der er af særlig strategisk betydning, hvorefter Tinget går over til næste sag på dagsordenen.«

(Dagsordensforslag nr. D 20).